M/P ENT - 127

Total No. of Pages : 12

Seat No.	

M.Phil./Ph.D. Entrance Examination, October - 2021
PHILOSOPHY

Day and Date : Thursday, 28 - 10 - 2021 **Total Marks : 100**
Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Instructions :
1) **All questions are compulsory.**
2) **Each question carries 2 marks.**
3) **Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.**
4) **Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.**
5) **Follow the instructions given on OMR Sheet.**
6) **Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.**
7) **Only non-programmable calculators are allowed.·**

SECTION - I / विभाग – I
Research Methodology

Choose correct alternative :

अचूक पर्याय निवडा :

1) The full form of MLA regarding with citation style is ______
   A) Member of Legislative Assembly B) Modern Language Association
   C) Modern Legislative Association D) Modern Language Assembly

   संदर्भ प्रकारास अनुसरून MLA चे पूर्ण रूप .... आहे.
   A) Member of Legislative Assembly B) Modern Language Association
   C) Modern Legislative Association D) Modern Language Assembly

2) _____ refers to inferring about the whole population based on the observations made on small part.
   A) Deductive inference B) Inductive inference
   C) Pseudo inference D) Objective inference

   म्हणजे एका छोट्या भागावर केलेल्या निरीक्षणाच्या आधारे संपूर्ण लोकसंख्येबद्दल अनुमान काढणे होय.
   A) निगामी अनुमान B) विगामी अनुमान
   C) छद्म अनुमान D) उद्देश्य अनुमान

3) Research based on the measurement of Quantity is _____

A) Qualitative Research B) Quantitative Research

C) Descriptive Research D) All of these

प्रमाण किंवा परिमाण मोजण्याच्या आधारे केलेले संशोधन .... आहे.

A) गुणात्मक संशोधन B) परिमाणात्मक संशोधन

C) वर्णनात्मक संशोधन D) वरील सर्व

4) Census method of research is _______ type of research

A) Qualitative B) Responsive

C) Quantitative D) None of these

संशोधनाची जनगणना पद्धत म्हणजे .... प्रकारचे संशोधन होय.

A) गुणात्मक B) प्रतिसादात्मक

C) परिमाणात्मक D) यापैकी एकही नाही

5) _____ is a possible explanation of the phenomenon under observation

A) Law B) Theory

C) Hypothesis D) fact

निरीक्षणाधीन घटनेचे संभाव्य स्पष्टीकरण म्हणजे .... होय.

A) नियम B) सिद्धांत

C) सिद्धांतकल्पना D) घटना

6) A definition, "A hypothesis is a proposition to be tested" is given by ______

A) E.S. Bagardus B) Goode and Hatt

C) Lundberg D) Max Black

''परिक्षित केल्या जाणाऱ्या प्रस्तावाला अभ्युपगम म्हणतात'' ही व्याख्या .... यांनी दिली आहे.

A) ई.एस. बोगार्डस B) गुडे आणि हॅट

C) लुंडबर्ग D) मॅक्स बॅल्क

7) Hays has stated ______ types of hypothesis

A) 2 B) 3

C) 4 D) 5

हेज (Hays) यांनी अभ्युपगमाचे .... प्रकार सांगितले आहेत.

A) 2 B) 3

C) 4 D) 5

8) Lundberg has stated _______ types of questionnaire

A) 2 B) 4

C) 6 D) 8

लुंडबर्ग यांनी प्रश्नावलीचे .... प्रकार सांगितले आहेत.

A) 2 B) 4

C) 6 D) 8

9) ______ is the last step of research in Social Sciences

A) Formulation of Problem B) Formulation of hypothesis

C) Research Report D) Collection of Data

सामाजिक शास्त्रातील .... ही अंतिम पायरी आहे.

A) समस्या सूत्रण B) अभ्युपगमाची मांडणी

C) संशोधन अहवाल D) तत्थ्यांचे संलग्न

10) There is necessity in _____ inference

A) Inductive B) Deductive

C) Syllogism D) Analogy

.... अनुमानामध्ये अनिवार्यता असते.

A) विगामी B) निगामी

C) संविधान D) साम्यानुमान

11) _______ means planning a strategy or conducting research

A) Research design B) Research problem

C) Fact D) Hypothesis

.... म्हणजे डावपेच आखणे किंवा संशोधन चालू ठेवणे होय.

A) संशोधनाचा आराखडा B) संशोधन समस्या

C) तत्थ्य D) अभ्युपगम

12) Every problem selected for research must be ______

A) Original B) General

C) Most particular D) Already discussed

संशोधनासाठी निवडलेली प्रत्येक समस्या .... असलीच पाहिजे.

A) नवीन B) सामान्य

C) अति विशिष्ट D) पूर्वचर्चित

13) ______ is the first step of research in Social Sciences

A) Research Report
B) Research Design
C) Law
D) Formulation of a problem

सामाजिक शास्त्रांमधील .... ही पहिली पायरी होय.

A) संशोधन अहवाल
B) संशोधन आराखडा
C) नियम
D) समस्या सूत्रण

14) ______ research is conducted to solve a given problem

A) Pure
B) Theoretical
C) Practical
D) Moral

दिलेली समस्या सोडविण्यासाठी .... संशोधन केले जाते.

A) शुद्ध
B) सैद्धांतिक
C) व्यावहारिक
D) नैतिक

15) ______ is a more systematic activity directed towards discovery and the development of an organised body of knowledge

A) Hypothesis
B) Method
C) Research
D) Science

.... ही एक व्यवस्थित क्रिया होय, ज्याद्वारे शोध घेतला जातो आणि संघटित ज्ञानाच्या अंगाचा विकास केला जातो.

A) सिद्धांत कल्पना
B) पद्धत
C) संशोधन
D) विज्ञान

16) Questionnaire technique is _______ source of investigation

A) Secondary
B) Primary
C) Both
D) None of these

प्रश्नावली तंत्र हे संशोधनाचे .... स्त्रोत आहे.

A) दुय्यम
B) प्राथमिक
C) दोन्हीही
D) यापैकी एकही नाही

17) _______ provides a systematic plan of procedure for the researcher to follow

A) The research proposal
B) Research Design
C) Research Report
D) Hypothesis

संशोधकाला पूढील कार्यवाही करण्यासाठी .... ही सुव्यवस्थित नियोजनाची प्रक्रिया पुरवते.

A) संशोधनाचा प्रस्ताव
B) संशोधनाचा आराखडा
C) संशोधनाचा अहवाल
D) अभ्युपगम

18) All ______ are abstractions and represent only certain aspects of reality.

A) Generalizations B) Concepts
C) Facts D) Law

सर्व .... या अमूर्त असतात आणि ते वास्तविकतेच्या काही विशिष्ट पैलूंचे प्रतिनिधित्व करतात.

A) सामान्यीकरण B) संकल्पना
C) तत्थ्ये D) नियम

19) ______ is the selection of certain percentage of a group of items according to a predetermined plan.

A) Sampling B) Concepts
C) Abstraction D) Generalization

एका पूर्व निर्धारित योजनेनुसार एककांच्या एका समूहामधून एक निश्चित प्रतिशत निवडणे म्हणजे .... होय.

A) नमुना निवड B) संकल्पना
C) अमूर्तीकरण D) सामान्यीकरण

20) The glossary is the list of ________

A) Technical terms used in the report B) Facts
C) Diagrams D) Subject covered in the report

.... ही शब्दांची सूची होय.

A) अहवालात वापरलेले पारिभाषिक शब्द B) तत्थ्ये
C) आकृत्या D) अहवालातील सामील विषय

21) Mean, mode and median are used in ________

A) Philosophy B) Logic
C) Statistics D) Ethics

मीन, मोड आणि मेडियन यांचा उपयोग .... मध्ये केला जातो.

A) तत्वज्ञान B) तर्कशास्त्र
C) संख्याशास्त्र D) नीतिशास्त्र

22) Basic equality in human nature is the basic assumption of _______ study

A) Survey B) Case
C) Sample D) All of these

मानवी स्वभावातील मूलभूत समानता हे .... अध्ययनाचे मूलभूत गृहीतक आहे.

A) सर्वेक्षण B) व्यष्ठी
C) नमुना निवड D) यापैकी सर्व

23) _______ research is related to some abstract ideas or theory.

A) Descriptive B) Conceptual

C) Fundamental D) Applied

.... संशोधनाचा संबंध हा अमूर्त कल्पना किंवा उपपत्तीशी असतो.

A) वर्णनात्मक B) संकल्पनात्मक

C) मूलभूत D) उपयोजित

24) Plagiarism is ______ problem in research

A) General B) Political

C) Social D) Ethical

संशोधनातील वाङ्मयचौर्य ही .... समस्या आहे.

A) सामान्य B) राजकीय

C) सामाजिक D) नीतिशास्त्रीय

25) ______ advocated Null hypotheis.

A) James Black and Dean Champion B) Hege

C) Macguain D) Goode and Hatt

शून्य गृहीतकाची / अभ्युपगमाची कल्पना .... यांनी मांडली.

A) जेम्स ब्लॅक आणि डीन चँपियन B) हेज

C) मॅक्गुइगन D) गुडे आणि हॅट

SECTION - II / विभाग – II

26) According to Vaisesika, there are ______ kinds of Padarthas.

A) 5 B) 6

C) 7 D) 8

वैशेषिक दर्शनानुसार, पदार्थांचे .... प्रकार आहेत.

A) 5 B) 6

C) 7 D) 8

27) In Buddhism _______ acquire higher place

A) Nibban B) Liboration

C) Suffering D) Nirodha

बौद्ध तत्वज्ञानात .... यास अत्युच्च स्थान आहे.

A) निब्बाण B) मोक्ष

C) दु:ख D) निरोध

28) Anekantavada is the basic foundation of ______ philosophy

A) Jain
B) Buddhism
C) Nyaya
D) Samkhya

अनेकांतवाद हा .... तत्वज्ञानाचा पाया आहे.

A) जैन
B) बौद्ध
C) न्याय
D) सांख्य

29) ______ Theory of causation is known as Satkaryavada.

A) Nyaya
B) Samkhya
C) Yoga
D) Jain

.... यांच्या कारण-कार्य सिद्धांतास सत्कार्यवाद असे म्हणतात.

A) न्याय
B) सांख्य
C) योग
D) जैन

30) ______ is the goal of Yoga Darshan.

A) Samadhi
B) Control of mind
C) Liberation
D) Nibban

.... हे योग दर्शनाचे ध्येय आहे.

A) समाधी
B) मनाचे नियंत्रण
C) मोक्ष
D) निब्बाण

31) ______ Pramana is accepted by Carvaka

A) Pratyaksa
B) Shabda
C) Upaman
D) None of these

.... हे प्रमाण चार्वाकांनी स्वीकारले आहे.

A) प्रत्यक्ष
B) शब्द
C) उपमान
D) यापैकी काही नाही

32) Pratyaksha and Apratyaksha are the two types of ________

A) Knowledge
B) Inference
C) Testimony
D) Thoughts

प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष हे दोन .... चे प्रकार आहेत.

A) ज्ञान
B) अनुमान
C) शब्दज्ञान
D) विचार

33) According to ______ darshan inference is not possible without Vyapti.

A) Samkhya B) Vedanta

C) Nyaya D) Buddha

………… दर्शनानुसार व्याप्तीशिवाय अनुमान शक्य होत नाही.

A) सांख्य B) वेदांत

C) न्याय D) बौद्ध

34) The Verbal knowledge is also known as _______

A) Pratyaksha B) Upamana

C) Apratyaksha D) Memory

शाब्दिक ज्ञानास …………. असेही म्हणतात.

A) प्रत्यक्ष B) उपमान

C) अप्रत्यक्ष D) स्मृती

35) ______ knowledge of a thing is Khyativada

A) Valid B) True

C) False D) None of these

वस्तुचे ………….. ज्ञान म्हणजे ख्यातिवाद होय.

A) युक्त B) खरे

C) खोटे D) यापैकी एकही नाही

36) ______ talks about 'Life-World'

A) Sartre B) Husserl

C) M. Ponty D) Ayer

"संवेदित जग" या विषयी ………….. यांनी चर्चा केली.

A) सार्त्र B) हुर्सेल

C) एम. पॉटी D) एयर

37) ______ wrote a book, "The Concept of mind".

A) Ryle B) Ayer

C) Austin D) Strawson

………… याने "The Concept of mind" हा ग्रंथ लिहिला.

A) राईल B) एयर

C) ऑस्टिन D) स्ट्रॉसन

38) Descarte's theory of mind-body relation is known as ________

A) Interactiionsim B) Parallelism

C) Occasionalism D) All of these

शरीर–मन संबंधविषयक देकार्तच्या सिद्धांतास .... म्हणतात.

A) आंतरक्रियावाद B) समांतरवाद

C) प्रासंगिकतावाद D) यापैकी सर्व

39) According to _______ reality is flux.

A) Parmenides B) Ayer

C) Heraclitus D) Thales

.... यांच्या मते अंतिम सत्ता ही सतत प्रवाही (बदलणारी) असते.

A) पार्मेनायडिस B) एयर

C) हिरॅक्लिटस D) थेलीस

40) ______ philosophy is rigirous and formal

A) Kant's B) Moore's

C) Strawson's D) Russell's

.... चे तत्वज्ञान हे कठोर व आकारिक आहे.

A) कांट B) मूर

C) स्ट्रॉसन D) रसेल

41) _______ said, "Good is good and that is the end of the matter".

A) Strawson B) Moore

C) Russell D) Kant

''चांगला म्हणजे चांगला'', आणि येथेच आपण थांबले पाहिजे असे .... ने म्हंटले आहे.

A) स्ट्रॉसन B) मूर

C) रसेल D) कांट

42) There are _______ types of ethical naturalism

A) 4 B) 2

C) 6 D) 3

नीतिशास्त्रीय निसर्गवादाचे .... प्रकार आहेत.

A) 4 B) 2

C) 6 D) 3

43) _______ wrote a book 'Ethics and Language'

A) Smith Nowell B) Moore G.E
C) Mill J.S D) Stevenson C.L.

.... ने 'Ethics and Language' हा ग्रंथ लिहिला आहे.

A) स्मिथ नॉव्हेल B) मूर जी.ई
C) मिल्ल जे.एस D) स्टीव्हनसन सी.एल

44) R. M. Hare's meta-ethical theory is known as ______

A) Prescriptivism B) Descriptivism
C) Naturalism D) Intuitionism

आर. एम. हेअर यांचा अधिनितीशास्त्रीय सिद्धांत .... नावाने ओळखला जातो.

A) आदेशात्मकवाद B) वर्णनवाद
C) निसर्गवाद D) अंत:प्रज्ञावाद

45) ______ wrote an article 'Refutation of Idealism'

A) G. E. Moore B) Russell
C) Strawson D) Kant

'Refutation of Idealism' हा ग्रंथ .... याने लिहिला.

A) जी.ई. मूर B) रसेल
C) स्ट्रॉसन D) कांट

46) ______ means the subject of perception

A) Sense-data B) Experience
C) Idealism D) Sensation

.... म्हणजे संवेदनाचा विषय होय.

A) वेदन–दत्ते B) अनुभव
C) कल्पनावाद D) वेदन

47) Knowledge of Geometry is an example of _____ knowledge

A) Formal B) Social
C) Aprion D) Expirical

भूमितीचे ज्ञान हे .... ज्ञानाचे उदाहरण आहे.

A) आकारिक B) सामाजिक
C) अनुभवपूर्व D) अनुभवजन्य

48) _______ studies the nature and problems of knowledge

A) Ontology B) Metaphysics

C) Epistemology D) None of these

.... हे ज्ञानाचे स्वरूप व समस्या यांचा अभ्यास करते.

A) सत्ताशास्त्र B) सद्वस्तुशास्त्र

C) ज्ञानमीमांसा D) यापैकी एकही नाही

49) ______is known as Rule based ethics.

A) Mills' ethics B) Kantian ethics

C) Aristotalian ethics D) None of these

.... हे नियमाधिष्ठित नीतिशास्त्र म्हणून ओळखले जाते.

A) मिल्लचे नीतिशास्त्र B) कांटचे नीतिशास्त्र

C) ॲरिस्टॉटलचे नीतिशास्त्र D) यापैकी एकही नाही

50) _______ gave Sanctions of morality.

A) Kant B) Bentham

C) Moore D) Ayer

.... यांनी नीतिप्रेरके सांगितली.

A) कांट B) बेंथॅम

C) मूर D) एयर

⌘⌘⌘

Rough Work / रफ कार्य